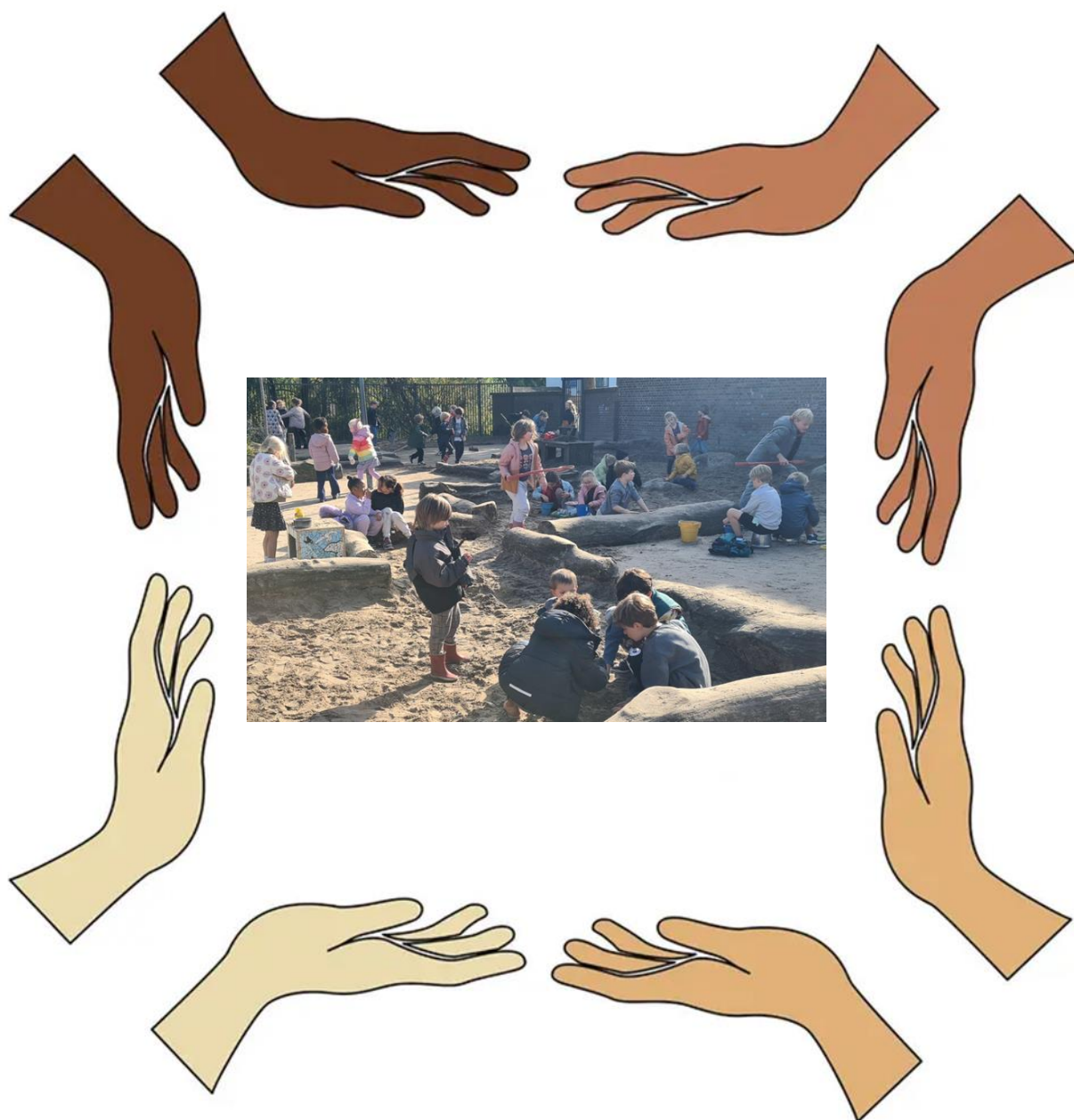

Beleidsplan wereldburgerschap

DKC De Ijsbreker

ASKO SCHOLEN

verbindt met aandacht en ambitie

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Inleiding	4
1.1 Waarom dit document	4
1.2 Visie op wereldburgerschap	4
1.2.1 Visie op wereldburgerschap bij ASKO	4
1.2.2 Visie op wereldburgerschap bij DKC De Ijsbreker	5
1.3 Onze schoolgegevens	6
2 Context	7
2.1 Wetgeving	7
2.1.1 Kernwaarden van de democratische rechtsstaat	8
2.2 Wereldburgerschap	9
2.3 Kerndoelen	9
3 Onze school	12
3.1 Kenmerken van onze school	12
3.2 Kennis van diversiteit	14
4 Ons schoolconcept	16
4.1 Algemeen ASKO	16
4.2 Visie op het onderwijs	16
4.2.1 Visie ASKO	16
4.2.2 Visie DKC De Ijsbreker	17
4.3 Kernwaarden	17
4.3.1 Kernwaarden ASKO	17
4.3.2 Kernwaarden DKC De Ijsbreker	18
4.4 Daltononderwijs	19
5 Doelen voor Wereldburgerschap	20
5.1 Plan voor 2023 - 2025	20
5.1.1 Beleid op wereldburgerschap ontwikkelen	20
5.1.2 Wereldburgerschap curriculum	20
5.1.3 Kennisopbouw van het team waarborgen	20
5.1.4 Omgeving en ouders betrekken bij het wereldburgerschapsonderwijs	21
5.1.5 Vieringen en herdenkingen op een inclusieve wijze organiseren	21
5.2 Sociale en maatschappelijke competenties	22
6 Aanpak & aanbod	22
6.1 Ons schoolcurriculum	22
6.2 Onze aanpak	24
6.3 Toetsing en afsluiting	25
7 School als oefenplaats	26
7.1 De leerlingenraad	27

7.2 Anti-pestbeleid (zie hier zoals gevraagd onze feedback op jullie anti-pestbeleid)	27
7.3 Gedragscode ouders	27
7.4 Schoolregels en conflictbemiddeling	28
8 Zorg voor kwaliteit	30
8.1 Uitgangspunten	30
8.2 Procesmonitoring & evaluatie	30
9 Personeelsbeleid	31
9.1 Werving en selectie	31
9.2 Omgang	31
9.3 Ontwikkelcyclus	31
10 Verantwoordelijkheden	32

1 Inleiding

1.1 Waarom dit document

Dit beleidsstuk gaat over burgerschap en de invulling hiervan op DKC De Ijsbreker: wereldburgerschap. Gelet op de wet zijn we op school verplicht om actief burgerschap, sociale cohesie en sociale integratie op een doelgerichte en samenhangende wijze te bevorderen. In de kern gaat burgerschap om de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren.

Dit beleidsstuk sluit aan bij de wetgeving over burgerschap en richt zich primair op onze visie, doelen, het proces, de kwaliteit en verantwoordelijkheden met betrekking tot burgerschap. Hoe kijken we aan tegen wereldburgerschap op school en wat willen we bereiken? Wat is het proces van implementatie, hoe waarborgen we de kwaliteit en wie draagt waarvoor verantwoordelijkheid? Deze onderwerpen worden in dit stuk uiteengezet en zijn uitgewerkt in een leerplan.

Zo urgent is het

In het coalitieakkoord van de gemeente Amsterdam wordt ingezet op eerlijke en gelijke kansen, een duurzame toekomst en verantwoorde groei. Het vergroot de kansen van leerlingen hun leven lang en zorgt ervoor dat ze optimaal hun talenten kunnen ontwikkelen. Het is van groot belang dat de randvoorwaarden daarvoor op orde zijn. Deze lossen we niet op, we willen daar wel aan bijdragen. Denk aan polarisatie, discriminatie, huiselijk geweld, gezondheid, armoede. Een ander element is segregatie: een valkuil voor gelijke kansen. Het is belangrijk dat kinderen elkaar ontmoeten en van elkaar leren. Het moet niet uitmaken waar je wieg gestaan heeft en waar je naar school gaat. Wereldburgerschap, óók in de omliggende gemeenten, draagt bij aan ontmoeting en wederzijds begrip en versterkt het sociale weefsel in de samenleving. De keuzes die we nu maken, zullen voor langere tijd merkbaar en voelbaar zijn. En dat begint bij de leerkracht, die zich bewust is van culturele sensitiviteit en daar naar handelt.

1.2 Visie op wereldburgerschap

1.2.1 Visie op wereldburgerschap bij ASKO

We nodigen uit om onbevangen en met andere ogen te kijken, verdiepen en verkennen. Leerlingen weten zich daarmee op positieve wijze te verhouden tot zichzelf, de ander en de samenleving.

Wereldburgerschap gaat over de relatie tussen Ik, de Ander en de Samenleving. Kinderen leren onderdeel te zijn van de samenleving en leren hoe zij van meerwaarde voor die samenleving kunnen zijn. Zodat zij mét elkaar kunnen leven en niet náást elkaar. Wereldwijsheid bevorderen we als we

kinderen kennis laten maken met onze verworvenheden en ook met andere religies, culturen, tradities, gebruiken en levensovertuigingen. We leren kinderen om wat anders is met respect te verkennen en te waarderen. Leerlingen begrijpen wat ze zelf belangrijk vinden en waarom en wat dat betekent voor hun eigen, vrije keuzes. De samenleving maak je tenslotte samen en samenleven moet je leren. Respect, tolerantie, veiligheid, vertrouwen en solidariteit zijn belangrijke sleutelbegrippen als het gaat om de ontwikkeling van kinderen. De verworvenheden in onze samenleving en een democratische grondhouding zijn daarbij principiële uitgangspunten.

We zien het als onze opdracht om actief invulling te geven maatschappelijke thema's als duurzaamheid, kansengelijkheid, diversiteit, inclusie, mondiale bewustwording en mensenrechten. We willen kinderen toerusten voor het functioneren in een samenleving met veel diversiteit. We willen maximale kansen voor alle kinderen creëren, waar ze ook vandaan komen en wat hun thuissituatie ook is. Met de inzichten van Wereldburgerschap geven we hier gericht aandacht aan. We nodigen uit om onbevangen en met andere ogen te kijken, verdiepen en verkennen. Om te leren van wat ongewoon en wellicht ongemakkelijk is.

1.2.2 Visie op wereldburgerschap op DKC De IJsbreker

Als school bereid je de kinderen voor op de wereld van morgen. Dat doen wij niet alleen door het aanbieden van basisvakken als rekenen en taal maar ook door hen te stimuleren zich te ontwikkelen als mens en als burger, deel uitmakend -en zich bewust- van de wereld om hen heen. Wij stimuleren kinderen om uit te groeien tot een wereldburger die in vrijheid leeft, initiatief durft te nemen maar ook verantwoordelijkheid draagt, samenwerkt met anderen en zorg draagt voor haar medemens en omgeving. We leren hen daarbij hoe hun eigen keuzes daar invloed op hebben.

We laten leerlingen hun eigen (voor)oordelen kennen, inzien dat verschillen er zijn en waarom acceptatie en respect belangrijk zijn om met elkaar samen te kunnen leven. Verantwoordelijkheid nemen voor en samenwerken aan een mooie wereld binnen en buiten de muren van de school vinden wij belangrijk en ligt in het verlengde van onze Daltonvisie.

Ons burgerschapsonderwijs:

- Is gericht op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie
- Is gericht op kennismaken met en kennis hebben van verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten
- Draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat

Kinderen vervullen nu en straks taken en rollen, waarop ze via onderwijs worden voorbereid. Het gaat om rollen als consument, als verkeersdeelnemer en als burger in een democratische rechtstaat. Kennis over en inzicht in belangrijke waarden en normen en weten hoe daarnaar te handelen, zijn voorwaarden voor samenleven. Respect en tolerantie zijn er verschijningsvormen van. Bij het leren kennen van de wijze waarop mensen hun omgeving inrichten, spelen economische, politieke, culturele, technische en sociale aspecten een belangrijke rol. Het gaat daarbij om datgene wat van belang is voor

betekenisverlening aan het bestaan, om duurzame ontwikkeling, om (voedsel)veiligheid en gezondheid en om technische verworvenheden.

1.3 Onze schoolgegevens

Gegevens van de school	
Brinnummer	30GF00
Schoolnaam	DKC De Ijsbreker
Directeur	Leonie den Hartog
Adres	Chrysantenstraat 26
Postcode + Plaats	1031 HT Amsterdam
E-mailadres	ijsbreker.info@askoscholen.nl
Telefoonnummer	020-6369643
Website	www.dkcdijsbreker.nl

2 Context

2.1 Wetgeving¹

Sinds 2006 is iedere school bij wet verplicht om aandacht te besteden aan burgerschapsvorming. Op 17-11-2020 heeft de Tweede Kamer ingestemd met de nieuwe aangepaste burgerschapswet (de wet is ingegaan op 01-08-2021). De nieuwe wet heeft als doel het versterken van het burgerschapsonderwijs en het verduidelijken van de taken en de rollen van het bestuur en de school. Burgerschapsonderwijs krijgt met de wet ook een meer verplichtend karakter. De wettelijke burgerschapsopdracht bepaalt:

1. Het onderwijs bevordert actief burgerschap en sociale cohesie op doelgerichte en samenhangende wijze, waarbij het onderwijs zich in ieder geval herkenbaar richt op:
  - a. het bijbrengen van respect voor en kennis van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat, zoals verankerd in de Grondwet, en de universeel geldende fundamentele rechten en vrijheden van de mens, en het handelen naar deze basiswaarden op school
  - b. het ontwikkelen van de sociale en maatschappelijke competenties die de leerling in staat stellen deel uit te maken van en bij te dragen aan de pluriforme, democratische Nederlandse samenleving
  - c. het bijbrengen van kennis over en respect voor verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid alsmede de waarde dat gelijke gevallen gelijk behandeld worden.
2. Het bevoegd gezag draagt zorg voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met de waarden, bedoeld in 1a, creëert een omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd actief te oefenen met de omgang met en het handelen naar deze waarden en draagt voorts zorg voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd weten, ongeacht de 1c, genoemde verschillen.

Wat betekent de wet concreet voor onze school? Onze school dient allereerst een eigen visie en eigen doelen te ontwikkelen voor burgerschapsonderwijs. Op basis van onze visie en onze doelen kunnen we dan een samenhangend programma (curriculum) voor de burgerschapsvorming van onze leerlingen ontwikkelen. Het curriculum zal moeten verduidelijken hoe wij burgerschap in de verschillende leerjaren bevorderen, wat leerlingen concreet leren en hoe er geëvalueerd wordt. Ook spreekt het wetsvoorstel over basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Onze school zal helder maken op welke manier deze basiswaarden herkenbaar in ons onderwijs vorm krijgen. Ons

---

¹ [Wettelijke opdracht burgerschap | Burgerschap | Inspectie van het onderwijs \(onderwijsinspectie.nl\)](#)

schoolbestuur (het bevoegd gezag) heeft een zorgplicht voor de schoolcultuur. De regering vraagt een bredere basis te creëren om te kunnen ingrijpen indien een schoolcultuur antidemocratische elementen bevat.

We houden zelf ruimte om inhoud en vorm te geven aan burgerschapsonderwijs. Dat is het logische gevolg van de vrijheid van onderwijs. Maar, de wet laat zien dat er wel een aantal zaken verplicht is:

1. Zorgen voor kennis van de democratie en de rechtsstaat zelf, alsmede de grondrechten
2. Zorgen voor kennis van en inzicht in de werking van en respect voor de basiswaarden
3. In ieder geval (ook) aandacht besteden aan vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit
4. Ontwikkelen van sociale competenties
5. Ontwikkelen van maatschappelijke competenties
6. Een oefenplaats zijn waarin actief kan worden geoefend met de basiswaarden

2.1.1 Kernwaarden van de democratische rechtsstaat

Een belangrijk aspect van de wettelijke burgerschapsopdracht is de bevordering van de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. De relevante basiswaarden voor het onderwijs zijn vastgelegd in het wettelijke kader. Het gaat om:

- Vrijheid van meningsuiting
- Gelijkwaardigheid
- Begrip voor anderen
- Verdraagzaamheid (tolerantie)
- Afwijzen van onverdraagzaamheid
- Afwijzen van discriminatie
- Autonomie
- Verantwoordelijkheidsbesef

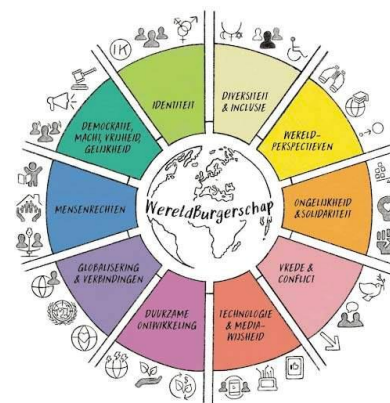
2.2 Wereldburgerschap

Burgerschap invulling geven met wereldburgerschap sluit onder andere aan bij de nieuwe wetgeving rondom burgerschapsonderwijs, bij verwachte veranderingen in het onderwijscurriculum en bij internationale afspraken zoals de voor 2030 te verwezenlijken Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. Volgens deze afspraken moet óók expliciet Wereldburgerschap in het onderwijs verankerd worden. De Fawaka WereldBurgerschap-cirkel sluit aan op de genoemde (wettelijke) kaders, ontwikkelingen en doelen.

'WereldBurgerschap' als kernthema in het onderwijs gebruiken betekent onder andere meer aandacht voor inclusie en wereldperspectieven, en leerlingen in staat stellen om deel uit te maken van een heterogene en steeds meer globaliserende samenleving en wereld.

WereldBurgerschap bevordert actief onderdeel uitmaken van de eigen omgeving, de samenleving en de wereld - vanuit de principes van gelijkwaardigheid van alle mensen, wederzijdse afhankelijkheid en gedeelde verantwoordelijkheden - met behulp van thema's als Identiteit, Mensenrechten, Globalisering en Duurzame Ontwikkeling.

Competenties voor leerlingen rondom wereldburgerschap zijn te verdelen in de domeinen kennis, houding, vaardigheden en reflectie.

2.3 Kerndoelen

De huidige kerndoelen zijn sinds 2006 van kracht. Het zijn er 58 en ze bestrijken de leergebieden: Nederlands, Engelse taal, (Friese taal), rekenen/wiskunde, oriëntatie op jezelf en de wereld, kunstzinnige oriëntatie en bewegingsonderwijs. Momenteel worden kerndoelen herijkt/ ontwikkeld voor burgerschap². Wij gaan in dit document zo veel mogelijk uit van de huidige kerndoelen. Natuurlijk passen we dit document aan zodra de nieuwe kerndoelen een feit zijn. De kerndoelen voor elk leergebied worden voorafgegaan door een beschrijving van de karakteristiek van het leergebied. Een overzicht van de kerndoelen met karakteristieken staat in het kerndoelenboekje (SLO). In het hoofdstuk Oriëntatie op jezelf en de wereld staat: in dit leergebied oriënteren leerlingen zich op zichzelf, op hoe mensen met elkaar omgaan, hoe ze problemen oplossen en hoe ze zin en betekenis geven aan hun bestaan. De kerndoelen gelinkt aan wereldburgerschap zijn als volgt.

² <https://actualisatiekerndoelen.nl/burgerschap>

Uit kerndoelen Nederlands:

Kerdoel 3 De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

Kerdoel 6 De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het lezen van school- en studieteksten en andere instructieve teksten, en bij systematisch geordende bronnen, waaronder digitale bronnen.

Kerdoel 7 De leerlingen leren informatie en meningen te vergelijken en te beoordelen in verschillende teksten.

Kerdoel 8 De leerlingen leren informatie en meningen te ordenen bij het schrijven van een brief, een verslag, een formulier of een werkstuk. Zij besteden daarbij aandacht aan zinsbouw, correcte spelling, een leesbaar handschrift, bladspiegel, eventueel beeldende elementen en kleur.

Uit kerndoelen Oriëntatie op jezelf en de wereld:

Kerdoel 34 De leerlingen leren zorg te dragen voor de lichamelijke en psychische gezondheid van henzelf en anderen.

Kerdoel 35 De leerlingen leren zich redzaam te gedragen in sociaal opzicht, als verkeersdeelnemer en als consument

Kerdoel 36 De leerlingen leren hoofdzaken van de Nederlandse en Europese staatsinrichting en hun rol als burger.

Kerdoel 37 De leerlingen leren zich te gedragen vanuit respect voor algemeen aanvaarde waarden en normen.

Kerdoel 38 De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen, en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en met diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Kerdoel 39 De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

Kerdoel 43 De leerlingen leren hoe je weer en klimaat kunt beschrijven met behulp van temperatuur, neerslag en wind.

Kerdoel 44 De leerlingen leren bij producten uit hun eigen omgeving relaties te leggen tussen de werking, de vorm en het materiaalgebruik.

Kerdoel 45 De leerlingen leren oplossingen voor technische problemen te ontwerpen, deze uit te voeren en te evalueren.

Kerdoel 47 De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven landschap, wonen,

werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing. In ieder geval wordt daarbij aandacht besteed aan twee lidstaten van de Europese Unie en twee landen die in 2004 lid werden, de Verenigde Staten en een land in Azië, Afrika en Zuid-Amerika.

Kerdoel 48 Kinderen leren over de maatregelen die in Nederland genomen worden/werden om bewoning van door water bedreigde gebieden mogelijk te maken.

Kerdoel 49 De leerlingen leren over de mondiale ruimtelijke spreiding van bevolkingsconcentraties en godsdiensten, van klimaten, energiebronnen en van natuurlandschappen zoals vulkanen, woestijnen, tropische regenwouden, hooggebergten en rivieren.

Kerdoel 50 De leerlingen leren omgaan met kaart en atlas, beheersen de basistopografie van Nederland, Europa en de rest van de wereld en ontwikkelen een eigentijds geografisch wereldbeeld.

Kerdoel 51 De leerlingen leren gebruik te maken van eenvoudige historische bronnen, zoals aanwezig in ons cultureel erfgoed, en ze leren aanduidingen van tijd en tijdsindeling te hanteren.

Kerdoel 52 De leerlingen leren over kenmerkende aspecten van de volgende tijdvakken: jagers en boeren; Grieken en Romeinen; monniken en ridders; steden en staten; ontdekkers en hervormers; regenten en vorsten; pruiken en revoluties; burgers en stoommachines; wereldoorlogen en holocaust; televisie en computer. De vensters van de canon van Nederland dienen als uitgangspunt ter illustratie van de tijdvakken.

Kerdoel 53 De leerlingen leren over de belangrijke historische personen en gebeurtenissen uit de Nederlandse geschiedenis en kunnen die aan de hand van voorbeelden verbinden met de wereldgeschiedenis.

Uit kerndoelen Kunstzinnige oriëntatie:

Kerdoel 56 De leerlingen verwerven kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed.

Bij de samenstelling van ons curriculum nemen we de bovenstaande kerndoelen als uitgangspunt. Deze kerndoelen komen herkenbaar terug in onze lessen via de WereldBurgerschap-cirkel en de leerlijnen die daarbij horen.

3 Onze school

3.1 Kenmerken van onze school

Om effectief gestalte te geven aan wereldburgerschapsonderwijs is het noodzakelijk om de 'omgeving' van de school in kaart te brengen. Immers, goed wereldburgerschapsonderwijs sluit aan bij de context van de school en leefwereld van de leerlingen; hun interesses, problemen en de aandachtspunten die hiermee gepaard gaan. Allereerst geven we een korte typering van de leerlingen, de ouders en de omgeving van de school, en vervolgens beschrijven we de mogelijke aandachtspunten. Het laatste is van belang om de leerstof en de aanpak vast te stellen.

Aspect	Korte typering
De leerlingen	<p>Op dit moment heeft de school 582 leerlingen. Op onze kinderopvang/ VVE (Eigen en Wijzer) zitten 52 kinderen en op de BSO ca. 120 kinderen.</p> <p>De leerlingen komen uit veel verschillende buurten, zowel uit de armere oudere buurten van Amsterdam Noord, maar ook uit de rijkere nieuwere buurten. Kinderen komen ook uit omliggende dorpen zoals Oostzaan, Landsmeer, Holysloot/Ransdorp maar ook uit andere gemeenten dan Amsterdam, zoals Zaandam en Haarlem.</p> <p>We hebben in 2024 uitgebreid onderzoek naar onze populatie gedaan. Zie deze link voor het volledige onderzoek. Dit onderzoek heeft ertoe geleid dat alle leerkrachten per groep hun kinderen goed in beeld hebben met betrekking tot de samenstelling van hun groep qua: uit welke wijk/omgeving komen mijn kinderen en de daar bijhorende gegevens. Maar ook welke roots hebben de kinderen en wat betekent dit voor mijn aanbod.</p> <p>In ons onderzoek zie je een verschuiving van onze populatie en zien we dat we in de onderbouw steeds minder kinderen hebben met een niet-Nederlandse culturele achtergrond en/of een bi-culturele achtergrond.</p>
De ouders	<p>Ouders kiezen voor De Ijsbreker omdat we in de wijk bekend staan als een goede school met een goede, stabiele schoolleiding; de directeur van de school is de school in 2010 gestart en is nog steeds directeur. De school heeft verder uitstekende onderwijsresultaten en er is een positieve sfeer. Ook is er een groot deel ouders dat bewust kiest voor ons Daltononderwijs.</p> <p>De meeste ouders op onze school zijn betrokken bij de school, ze helpen graag mee met bijvoorbeeld het Sinterklaasfeest, de kerstmusical, de uitjes en beheren met elkaar de bibliotheek.</p> <p>Het overgrote deel van de ouders weet de school goed te vinden met vragen en /of opmerkingen via de juiste kanalen en personen. Er is een kleine groep ouders (uit bepaalde wijken) die met hun hart op de tong de school bereiken.</p>

	<p>We bieden ouders ouder-bijeenkomsten aan op het gebied van bijvoorbeeld positief opvoeden tot mediawijsheid. We hebben het OKT (ouder- en kind team) maandelijks 1 dag in 'huis' zodat ze goed bereikbaar en zichtbaar zijn.</p>
De omgeving	<p>Onze school/ Kindcentrum, DKC De IJsbreker, is gehuisvest in een mooi tijdelijk gebouw, in de nieuwe wijk "Buiksloterham" te Amsterdam-Noord. Dit is een wijk in ontwikkeling en ligt op de oever van het IJ met zowel de stad als het groen binnen handbereik. Wij hopen in 2026 de overstap te maken naar een permanent gebouw, in diezelfde wijk. We hebben een mooi groen schoolplein en aan de achterkant van de school hebben we onze buitenklas, onze Praktische Talentenklas en onze schooltuintjes met kippen en konijnen.</p> <p>De Buiksloterham verandert van een industrieel bedrijventerrein naar een circulaire stadswijk gericht op wonen en werken. Het gebied aan de noordelijke IJ-oever is een van de wijken waar het meeste gebouwd wordt in Amsterdam. Er komen veel gezinnen met kinderen in deze nieuwe wijken wonen. Deze nieuwbouw wijken trekken midden- en hogere inkomensgroepen aan hebben er voor gezorgd dat onze leerling populatie op school is meeveranderd en nog meer zal mee veranderen.</p>

Aandachtspunten:

- Zoals hierboven reeds aangegeven is onze populatie door de jaren heen veranderd. Er zijn meer midden- en hogere inkomensgroepen in de wijk gekomen en heel veel kinderen uit de nieuwbouw in de Buiksloterham komen naar onze school. Dit betekent dat onze populatie minder cultureel-divers is geworden. Dat betekent dat dit een aandachtspunt is voor ons qua onderwijsaanbod, activiteiten en materialen, zoals bijvoorbeeld; lesmethodes, lees- en prentenboeken, poppen, theatervoorstellingen maar ook in onze jaarlijkse kerstmusical houden we hier rekening mee. Zodoende een goed wereldbeeld mee te kunnen geven aan de kinderen.
- Er zijn op onze school ook kinderen die uit een gezin komen met een lage(re) sociaaleconomische status, sommige gezinnen leven rondom de armoedegrens. Daar houden wij zoveel mogelijk rekening mee. De ouderbijdrage is sowieso vrijwillig en dit geldt ook voor de bijdrage voor het schoolreisje of het schoolkamp in groep 8. Deze ouders betalen bijvoorbeeld naschoolse activiteiten met een stadspas, of hoeven hier niets voor te betalen.
- Er zijn kinderen uit gezinnen waar geen hulp geboden kan worden met het huiswerk. Wij proberen ouders altijd te helpen om te kijken of hier mogelijk een oplossing voor is.

Bovenstaande aandachtspunten zijn als volgt verwerkt in onze aanpak en de leerstof:

- In het voorbereidingsformulier burgerschap, beschrijft de leerkracht wat er wordt aangeboden rondom een bepaald thema en waarom. De leerkracht heeft de groep in beeld en maakt daarom bepaalde keuzes met betrekking tot vieringen, uitjes, activiteiten etc.

- Als we de kinderen vragen iets van huis mee te nemen dan houden we er altijd rekening mee dat niet iedereen iets mee kán nemen of bij kán dragen.
- We zorgen er op onze school voor dat er aandacht is voor de feesten, gebruiken van alle kinderen uit de klas. We vieren schoolbreed de feesten waarvan ouders hebben aangegeven deze met de gehele school te willen vieren.
- Onze kerstmusical heeft altijd een thema rondom wereldburgerschap met een maatschappelijk moraal. Zoals bijv. het bespreekbaar maken van eenzaamheid of het vreemdelingenbeleid. We hebben ook altijd een mooi maatschappelijk doel verbonden aan het kerstfeest.

3.3 Kennis van diversiteit

Kennis over diversiteit en vaardigheden voor het verzorgen van inclusief onderwijs behoren tot het fundament van een veilige oefenplaats, goed burgerschapsonderwijs en een schoolcultuur in lijn met de basiswaarden. Kennisopbouw en bewustzijn m.b.t. deze onderwerpen is daarom als kerndoel opgenomen in [de ASKO ambitiekaart Wereldburgerschap](#), en komt in verschillende speerpunten terug binnen het koersplan (1C). Op onze school hebben we als team zicht op de achtergronden, de gewoontes en de normen en waarden van onze leerlingen en hun ouders. Dit komt tot uiting in:

- *ons populatie onderzoek 2024 (zie [link](#)); iedere leerkracht heeft een overzicht van zijn/haar groep qua sociaal-economische achtergrond en qua culturele achtergrond.*
- *de directie neemt deel aan wijk overleggen en onderhouden contacten met culturele en religieuze instellingen in de 'omgeving' van de school*
- *we hebben een onderzoek gedaan bij de ouders met de vraag: welke feesten zij belangrijk vinden om schoolbreed te vieren en hebben onze cyclus hierop aangepast*
- *hoe we ouders betrekken bij de uitvoering van de feesten*

We proberen de kloof tussen school en thuis zo klein mogelijk te maken. Ons pedagogisch uitgangspunt is dat verschillen er mogen zijn; we beschikken over de kennis en de vaardigheden die ons in staat stellen om rekening te houden met culturele verschillen.

We erkennen dat kennis over diversiteit en inclusie fundamenteel is om de leerlingen een veilige omgeving te kunnen bieden en dat deze kennis moet worden bijgehouden. Daarom organiseren we ieder schooljaar scholing m.b.t. dit onderwerp. In dit kader volgden we reeds de volgende scholing:

- Wereldburgerschap en controversiële gesprekken in het onderwijs (Fawaka Wereld Burgerschap)
- Inclusieve schoolbibliotheek (Joan Windzak, Educulture)
- Onze adjunct-directeur doorliep de Leergang Inclusief Onderwijs (Fawaka Wereld

Burgerschap) en brengt haar expertise over op het team

- Onze directeur bezoekt bijeenkomsten zoals de Expert Meeting burgerschap en bijeenkomsten van de gemeente Amsterdam en informeert daarna het team
- Onze directie is nauw betrokken bij de totstandkoming van de Toolbox-Wereldburgerschap die Fawaka aan het ontwikkelen is
- Aanschaf literatuur in samenwerking met het team

Voor schooljaar 2024-2025 staat de volgende scholing op de planning: workshop wereldgeschiedenis en workshop stereotypen, via Fawaka.

Verder werken wij aan kennisopbouw door: Literatuur, podcasts, documentaires, bijeenkomsten, relevante websites, contacten met Fawaka artikelen etc.

4 Ons schoolconcept

4.1 Algemeen ASKO

Hoewel we allemaal unieke mensen zijn, staan we voor dezelfde idealen, een brede ontwikkeling van alle leerlingen die onderwijs volgen in onze scholen. In een snel veranderende wereld wil ASKO voorop blijven lopen en leerlingen in brede zin voorbereiden op wat de toekomst van hen vraagt. In alles wat we doen, dragen we uit dat we met aandacht en ambitie verbinden. Die waarden staan niet op zichzelf. In samenhang vormen ze onze kernopdracht, onze missie. Waar we in geloven en waar we samen voor staan.

ASKO verbindt met aandacht en ambitie

Wij verzorgen - in verbondenheid met elkaar, onze ouders en onze samenwerkingspartners - kwalitatief goed onderwijs. Wij doen recht aan diversiteit en bevorderen doelgericht gelijke onderwijskansen voor al onze leerlingen. Hiermee stimuleren we een duurzame samenleving voor iedereen.

4.2 Visie op het onderwijs

4.2.1 Visie ASKO

In de wereld van vandaag leren kinderen in een voortdurende wisselwerking tussen thuis en school. Tussen online en levensechte ervaringen. Tussen voelen, denken en doen. In interactie met elkaar. De innerlijke wereld en de buitenwereld zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De school is een omgeving die actief inspeelt op deze verbindingen. Waar de actualiteit als vanzelfsprekend is ingebed in de lessen, waar de grote wereld zich mengt met de leefwereld van het kind. Leerlingen leren door deel te nemen en ervaringen op te doen, tijdens instructies, in thematische projecten, met hun handen, hart en hoofd. Het leren is een continu proces en de leraar is daarin een vertrouwd baken, een onderwijzer, een coach en begeleider van ontwikkeling. De school wordt meer en meer een leergemeenschap voor kinderen en volwassenen. Met ruimte voor persoonlijke benadering en gerichte afstemming op specifieke behoeften van leerlingen. Continue ontwikkeling is het trefwoord.

Bij ontwikkeling horen krachtig stimuleren, leiden en enthousiasmeren waar dat past, of rustig en in vertrouwen laten gebeuren wat goed is, zodat talenten en interesses tot hun recht komen. Kinderen ontwikkelen zich in onze scholen naar hun beste vermogen. De school is een netwerk van samenwerking, waarbij scholen onderling en met de wijk of buurt verbonden zijn. In samenspraak met ouders en andere belanghebbenden geven schoolteams vorm aan verrijkende leerervaringen. Leerlingen zijn medeverantwoordelijk, hun stem wordt gehoord. We kijken samen naar wat er kan, niet naar wat er in de weg staat. We moedigen aan wat we graag willen versterken, accepteren dat fouten maken bij het leren hoort en motiveren elkaar om te blijven oefenen. Het gaat er niet om hoe vaak je

valt, maar om hoe vaak je opstaat. Ondanks belemmeringen doorzetten en volharden, dat is wat we kinderen ook bij willen brengen. Oplossingsgericht, vol vertrouwen en met hoge verwachtingen.

Niet alle kinderen hebben een gelijke start of kennen gelijkwaardige omstandigheden om tot groei en bloei te komen. Dat geeft ons een extra impuls om ons in te zetten voor optimale onderwijskansen voor alle kinderen. We respecteren daarbij diversiteit, anders denken en doen, andere achtergronden en overtuigingen. We nodigen uit om onbevangen en met andere ogen te kijken, verdiepen en verkennen. Om te leren van wat ongewoon en wellicht ongemakkelijk is. Om na te denken over alternatieven, de nuances te ontdekken, een eigen mening te vormen en zelfstandig je weg te vinden. Om voorbereid te zijn op wie je bent, wat je kunt en wat je wilt, passend in de grote wereld, die voor je voeten ligt.

4.2.2 Visie DKC De Ijsbreker

In ons Dalton Kind Centrum (DKC) krijgen kinderen de bagage mee om te worden wie ze zijn. Om eruit te halen wat erin zit. We willen ze kansen en mogelijkheden bieden. Om zichzelf te ontdekken en zich te ontwikkelen. Om te groeien naar wat ze willen zijn. Mooie en zelfstandige mensen die met plezier in het leven staan. Die goed voorbereid zijn op de wereld van morgen. Op vervolgopleiding, carrière en leven. We willen kinderen laten ervaren dat leren leuk is. Hoe ze kennis, vaardigheden en ervaringen kunnen opdoen. En hoe ze die kunnen toepassen om zich verder te ontwikkelen. Dat leren doe je bij voorkeur niet alleen, maar samen met anderen. Samen kom je tenslotte verder dan ieder voor zich. Ook dat willen we kinderen bijbrengen. Ons DKC is meer dan zomaar een school- of opvangplek. Het is een broed- en leerplaats, gelegen tussen stad en natuur. Een plek waar creativiteit, kennis, uitdaging, spelen en ontmoeten hand in hand gaan. In die inspirerende en veilige omgeving krijgen kinderen alle ruimte om hun talenten te ontdekken, te benutten en toe te passen. De basis is dat een kind gelukkig is, zodat het vanuit een vertrouwde basis kan bouwen aan een succesvol vervolg na het Kindcentrum. We willen kinderen leren om te durven en zich kwetsbaar op te stellen. Met de wetenschap dat je in en van elke situatie iets kunt leren, dat fouten maken niet bestaat. En om vertrouwen te hebben in zichzelf. Vanuit dat vertrouwen kunnen ze uitgroeien tot stevige persoonlijkheden die weten wat ze zijn, willen én kunnen!

4.3 Kernwaarden

4.3.1 Kernwaarden ASKO

Onze kernwaarden zeggen iets over het wezen van onze organisatie, over onze identiteit. De waarden zijn de wortels die voeding geven aan onze missie en visie. Die ten grondslag liggen aan onze strategische keuzes en ons dagelijks handelen. Waarden maken betekenisvol wat we doen en geven kaders waarop we elkaar kunnen aanspreken. Belanghebbenden herkennen ons als een waarden gedreven organisatie, omdat we daar uitdrukking aan geven in ons onderwijs, in onze manier van samenwerken en communiceren en in ons functioneren in onze maatschappelijke rol.

Met aandacht ...

Ons vakmanschap, onze energie en onze passie willen gezien worden. We stralen als we laten zien waarom we betrokken zijn. Met respect, bezieling en gevoel voor elkaar. Als we zorgvuldig zijn, oog hebben voor de impact van ons handelen, onze woorden en onze keuzes. Als we de ander laten groeien vanuit eigen kracht.

... en ambitie ...

We streven naar de best mogelijke kwaliteit op alle niveaus, maximale prestaties vanuit plezier en betrokkenheid. We treden buiten gebaande paden en laten kinderen zelf meedenken over hun leer- en ontwikkelbehoeften. We benutten de deskundigheid en kwaliteiten van leraren en bieden ruimte om te experimenteren.

... in verbinding

De dialoog zoeken, afstanden verkleinen, weerstanden overwinnen, recht doen aan andere geluiden en met een integrale blik het geheel overzien. Bruggen bouwen om elkaar te versterken. Samen leven betekent dat we waarde hechten aan solidariteit, dat we afstemmen op elkaar en beseffen dat we relaties nodig hebben in de omgeving waarin onze scholen actief zijn.

4.3.2 Kernwaarden DKC De Ijsbreker

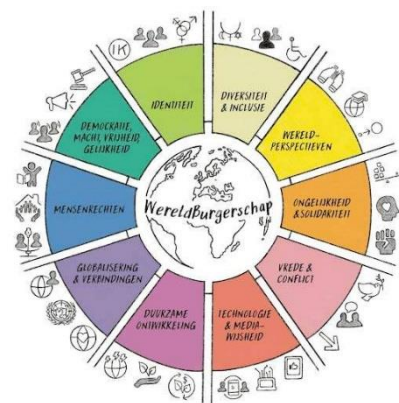
Op school hanteren we de definitie van wereldburgerschap van Fawaka³. Dat houdt dus in: actief onderdeel uitmaken van je eigen omgeving, de samenleving en de wereld, met respect voor 3 principes:

- Gelijkwaardigheid
- Verbondenheid
- Verantwoordelijkheid

Deze drie principes zijn verweven in ons wereldburgerschapsonderwijs.

Op school zijn de vijf kernwaarden:

- Betrokkenheid
- Bloei
- Vrijheid en verbondenheid
- Vertrouwen
- Diversiteit

Op DKC De Ijsbreker besteden we intentioneel aandacht aan bovenstaande principes, kernwaarden en de basiswaarden van de democratische rechtsstaat (zie 2.1.1), door het werken met de

³ <https://www.fawakawereldburgerschap.nl/organisatie/>

WereldBurgerschap-cirkel (zie bovenstaande).

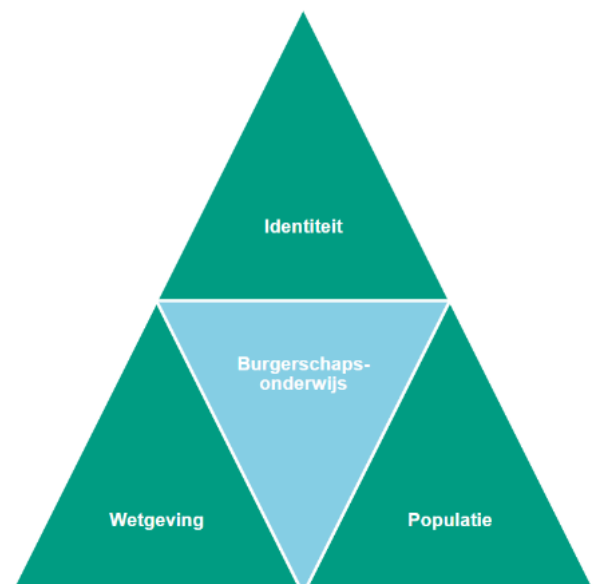
4.4 Daltononderwijs

Daltononderwijs speelt in op de behoefte van het kind en heeft als doel om van kinderen zelfstandige en verantwoordelijke individuen te maken. Kinderen moeten zelf hun taken kunnen kiezen en plannen en hiervoor verantwoording dragen. De leerkracht heeft een begeleidende rol. Leerlingen op een Daltonschool worden uitgedaagd hun leertaken zelf tot een goed einde te brengen, waarbij ze leren probleemoplossend te denken en kritisch naar hun eigen leerproces te kijken (reflectie). Er is ruimte om samen te werken en samen te leren. Kinderen leren hierdoor dat er verschillen bestaan tussen mensen, tussen kinderen. Ieder kind heeft kwaliteiten op verschillende gebieden en van verschillend niveau. Door kwaliteiten van verschillende kinderen te bundelen kunnen kinderen elkaar aanvullen en verrijken.

In de maatschappij is samenwerken, het werken in teamverband, belangrijk. Dagelijks moet een mens samenwerken met andere mensen, die hij niet altijd zelf heeft gekozen. Daarom is het goed dat op jonge leeftijd kinderen al geleerd wordt met anderen samen te werken. Doordat leerlingen samen met leerkrachten en medeleerlingen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen kan het leren vergemakkelijken.

Zie ook:

- De website van de Nederlandse Dalton Vereniging.
- Beleidsplan Daltononderwijs op DKC de IJsbreker
- Kwaliteitskaarten per kernwaarde - Daltononderwijs
- Handboek leerlingenraad

5 Doelen voor Wereldburgerschap

Onze school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van de leerlingen. Dit zit op allerlei manieren verweven in ons onderwijsaanbod.

5.1 Plan voor 2023 - 2025

Vanuit onze visie en kernwaarden hebben we een plan voor de ontwikkeling van het burgerschapsonderwijs op DKC de IJsbreker vastgesteld. Dit draait om de volgende thema's:

- Beleid op wereldburgerschap ontwikkelen, incl. Kwaliteitskaart wereldburgerschap
- Wereldburgerschap in het curriculum verankeren
- Kennisopbouw van het team waarborgen
- Omgeving en ouders betrekken bij het wereldburgerschapsonderwijs
- Vieringen en herdenkingen op een inclusieve wijze organiseren

5.1.1 Beleid op wereldburgerschap ontwikkelen

Eind schooljaar 2022-2023 is onze visie op wereldburgerschap aangescherpt en zijn alle verschillende stukken informatie over burgerschap op DKC De IJsbreker nagekeken en samengevoegd in dit document.

5.1.2 Wereldburgerschap curriculum

In het schooljaar 2023-2024 hebben we schoolbreed de hele wereldburgerschap-cirkel van Fawaka doorlopen maar dat was echt teveel voor 1 schooljaar. In het schooljaar 2024-2025 doorlopen we nu de halve cirkel en hebben we ook 5 thema's schoolbreed gepland en voor het schooljaar 2025-2026 hebben we ook al 5 thema's schoolbreed gepland. De leergemeenschap zorgt hierbij voor inspiratie voor de leerkrachten. Inmiddels zijn de leerlijnen per bouw ontworpen en is er een kwaliteitskaart WB ontwikkeld. Tot slot wordt de ontwikkeling van de leerlingen op het gebied van WB bijgehouden in hun portfolio en is er tevens een link naar de basiswaarden van het Daltononderwijs.

Vanaf schooljaar 2024-2025 worden de leerlijnen uitgevoerd en wordt er gestart met monitoren of de doelen op het gebied van wereldburgerschap worden behaald. Dit gebeurt via vragenlijsten uit WMK-PO en ook via de thema-voorbereidings-formats. Zie verder voor de aanpak hoofdstuk 6.2.

5.1.3 Kennisopbouw van het team waarborgen

In het jaar 2022-2023 is het bewustzijn in het team ontwikkeld dat burgerschapsonderwijs reeds de hele dag plaatsvindt. We hebben de oefenplaatsen op school, op het gebied van burgerschap, in kaart

gebracht. Tevens hebben we de kennis bij de docenten vergroot, door studiemiddagen te organiseren en gesprekken te faciliteren over burgerschap gerelateerde onderwerpen.

Deze oefenplaatsen zijn er sowieso in school:

Tijdens het eten & drinken, door de gang lopen, binnenkomen 's ochtends vroeg, buitenspelen, omkleden bij de gym, gymmen, opruim momenten, afval scheiden, (reflectie) gesprekken in de klas, bij discussies in de klas, samenwerken (in de klas en op de gang), samenwerken met de maatjesklassen, samenwerken met je leesmaatje/rekenmaatje, de maatjesrij, elkaar helpen, het naar huis gaan. Etc. etc.

In de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025 wordt de kennis en het bewustzijn van het team op peil gehouden en blijvend vergroot, bijvoorbeeld door samen te werken met externen. Zie voor de aanpak hoofdstuk 3.3.

Op expertisepunt burgerschap staat veel aanbod op het gebied van burgerschap. We gaan dit aanbod onder de aandacht brengen van het team en onze LG Burgerschap.

Zie: <https://www.expertisepuntburgerschap.nl/primair-onderwijs/agenda/>.

5.1.4 Omgeving en ouders betrekken bij het wereldburgerschapsonderwijs

In het schooljaar 2022-2023 werden ouders en het schoolteam betrokken bij het herzien van de vieringen en herdenkingen die werden georganiseerd op school. We hebben meer voor zichtbaarheid gezorgd rondom het thema wereldburgerschap en voorlichtingssessies aangeboden over relevante thema's zoals social media.

In 2023-2024 hebben we besloten dat de directie de vaste verantwoordelijke binnen het team blijft, die zorgt voor communicatie naar buiten op het gebied van burgerschap. Voorlichtingssessies werden voortgezet en ouders werden zo veel mogelijk de school binnengehaald om betrokken te worden bij projecten, portfolio-ochtenden, Dalton-inloopochtenden etc. Hierop wordt in 2024-2025 voortgeborduurd. Zie voor de aanpak hoofdstuk 7.3.

5.1.5 Vieringen en herdenkingen op een inclusieve wijze organiseren

Middels overleg binnen het team en met ouders werd in schooljaar 2023-2024 bepaald hoe we de komende jaren vieringen en herdenkingen zullen inrichten op school. Vervolgens is de nieuwe aanpak uitgerold. Duidelijk is al dat Keti Koti en het Suikerfeest vast zijn opgenomen in het programma.

5.2 Sociale en maatschappelijke competenties

(Wereld)burgerschap richt zich op de sociale en maatschappelijke vorming van jonge mensen; (wereld)burgerschap gaat over hoe mensen met elkaar samenleven. Daarom is ons (wereld)burgerschapsonderwijs erop gericht dat leerlingen de sociale en maatschappelijke competenties verwerven die daarvoor nodig zijn. (Welke competenties dat precies zijn is niet wettelijk voorgeschreven, omdat dit afhangt van de actualiteit, de context van de school, de leefwereld van de leerlingen en onze eigen kernwaarden en opvattingen.)

Binnen ons Wereldburgerschap onderwijs werken we aan de sociale en maatschappelijke competenties uit de leerlijn van Fawaka WereldBurgerschap. We hanteren deze competenties vanwege het internationale karakter, het belang van inclusie binnen alle thema's en de vrijheid die het biedt om er op een eigen manier invulling aan te bieden.

6 Aanpak & aanbod

6.1 Ons schoolcurriculum

Door onze Daltonwerkwijze werken we dagelijks aan onze (wereld)burgerschapdoelen. De kinderen leren samen te werken en daarbij rekening te houden met de ander, hun mening te vorm en te uiten, compromis te sluiten en verwachtingen uit te spreken. Ook wordt er door middel van reflectie stil gestaan bij wat is gelukt, wat was je rol en/of houding, hoe ging de samenwerking en wat kan volgende keer beter.

Wij geven ons (wereld)burgerschapsonderwijs ook vorm door te werken met betekenisvolle thema's. De leraren sluiten bij het ontwikkelen van de activiteiten en lessen aan bij de kenmerken van hun leerlingen, de leefwereld en de actualiteit. Met behulp van onze wereldoriëntatie- en taalmethodode bieden we kennis over de wereld, democratie, duurzaamheid, geschiedenis, natuur en techniek etc. Onze boeiende thema's stimuleren nieuwsgierigheid en betrokkenheid van leerlingen. Binnen de betekenisvolle thema's vindt niet alleen kennisoverdracht plaats, maar bieden we ook ruimte voor creativiteit, door leerlingen te laten leren, maken en schrijven. Met behulp van onze methodes zorgen we voor een doorgaande lijn tussen wereldoriëntatie-thema's en de burgerschapsdoelen.

We hebben voorbereidingsformulieren waarop de inhoudslijnen van Fawaka zijn verwerkt. Zo weten we dat alle aanbodsdoelen eind groep 8 zijn aangeboden.

Methodes

Kwink	Sociaal-emotioneel (burgerschap + mediawijsheid)	Groep 1 t/m 8
Lets go	Verkeer	Groep 1 t/m 8
Blink	voor geschiedenis, aardrijkskunde en natuur en techniek	Groep 4 t/m 8
Digidoeners	Mediawijsheid	Groep 1 t/m 8
Kriebels in je buik	Relaties en Seksualiteit	Groep 1 t/m 8
Samsam		Groep 5 t/m 8
Kidsweek		Groep 6 t/m 8
Mediamasters		Groep 7

Overige activiteiten

Naast methodische inhoud, dienen zich elk schooljaar tal van activiteiten, thema's en gebeurtenissen aan, die elk ook een bijdrage leveren aan de ontwikkeling tot actief burgerschap en integratie.

Daltonvisie van de school met alle kernwaarden	Peuters, Groep 1 t/m 8
Bespreken schoolafspraken	Groep 1 t/m 8
Opstellen van gezamenlijke afspraken "Zo willen wij het in de groep"	Peuters, Groep 1 t/m 8
Excursies naar scholen voor Voortgezet Onderwijs	Groep 8
Leerlingenraad	Groep 6 t/m 8
Kerstmusical	Peuters, Groep 1 t/m 8
Maatjes leren in de klas	Groep 1 t/m 8
NME aanbod	Groep 1 t/m 8
Maatjesklassen, elke klas is gekoppeld aan een andere klas	Peuters, 1 t/m 8

Bezoek aan de bibliotheek	Groep 3 t/m 8
Huishoudelijke taken om gezamenlijk te zorgen voor een opgeruimde en nette school.	Peuters, Groep 1 t/m 8
Coöperatieve werkvormen	Groep 1 t/m 8
Volgen van maatschappelijk georiënteerde schooltelevisie programma's. Denk aan Koekeloere, huisje boompje beestje, jeugdjournaal etc.	Groep 1 t/m 8
Vieringen en festiviteiten gebaseerd op o.a. culturele en geloof gebaseerde achtergronden (Keti koti, Suikerfeest, Diwali, paarse vrijdag)	Peuters, Groep 1 t/m 8
Excursies naar aan leerstof- en schoolthema's gerelateerde onderwerpen	Groep 1 t/m 8
Bezoek Holocaust museum in Amsterdam-Noord (via Bewust Burgerschap)	Groep 8
Het jaarlijks organiseren van één of meer "Goede Doelenacties".	Peuters, Groep 1 t/m 8
School voetbal	Groep 5 t/m 8
Schooltuinen	Groep 6 t/m 7
Verkeersexamen	Groep 7
Verschillende soorten poppen	Groep 1-2
Week van de mediawijsheid	Groep 1 t/m 8
Week van respect	Groep 1 t/m 8
Excursies naar aan leerstof- en schoolthema's gerelateerde onderwerpen	Groep 1 t/m 8
Gastlessen Bureau Halt (gevaar drugs/vuurwerk)	Groep 8
Techniekochtenden 4 x per jaar	Groep 1 t/m 8
DKJL (discussiëren kun je leren)	Groep 7
Portfolio bijhouden (reflectie, WB)	Peuters, Groep 1 t/m 8
OKT inloopochtenden op school	Ouders
Themaochtenden voor ouders over bv zindelijkheid, mediawijsheid en positief opvoeden	Ouders
Dalton inloopochtenden – meegeven over de kernwaarde zelfstandigheid, samenwerken, verantwoordelijkheid, doelmatigheid en effectiviteit en reflectie.	Ouders
Volwaardige bibliotheek met daarin hele diverse boeken	Peuters, Groep 1-8

6.2 Onze aanpak

- Hoe krijgt het Wereldburgerschapsonderwijs vorm?

We hebben een eigen doorlopende doelmatige leerlijn van 2 tot 12 jaar ontwikkeld, met [concrete ik-doelen](#), per 2 leerjaren en voor de peuters. Deze doelen zijn gevormd uit de SLO kerndoelen, Fawaka inhoudslijnen en onze Daltondoelen. We hebben alle doelen samengevoegd en hieruit onze eigen DKC IJsbreker inhoudslijn wereldburgerschap ontwikkeld. De doelen zijn vervolgens toebedeeld aan elk thema van de Fawaka, wereldburgerschapscirkel. Elk schooljaar behandelen we schoolbreed 5 thema's van deze cirkel. In 2 jaar hebben we de cirkel doorlopen. Op deze manier hebben we een doorlopende cyclus waarbij elke 'punt' 4 keer aanbod komt in een

leerling zijn schoolcarrière. Ook zijn de doelen weggezet in de themaplanningen en de burgerschapsvoorbereidingsformulieren.

- Hoe wordt Wereldburgerschap herkenbaar in de school?
  - **Wat gebeurt er met de eindproducten en werkjes van leerlingen?**

De kinderen bewaren ongeveer 3 werkjes per thema van de Fawakacirkel in hun (rap)portfoliomap. De (rap)portfolio's worden 3 x per schooljaar door alle leerlingen aan hun ouders gepresenteerd. Ook worden er werkjes in de school zichtbaar opgehangen op de prikborden.
  - **Hoe weten kinderen dat zij met Wereldburgerschap bezig zijn?**

Op het bord in de klas staan de doelen van de dag. Staat er die dag een (wereld)burgerschapsdoel centraal of heeft het een koppeling ermee dan hangt de leerkracht het symbool met de FAWAKA cirkel erbij.
  - **Hoe zien externen en ouders dat onze school aandacht besteed aan Wereldburgerschap?**

Op de website staat er vermeld wat wij doen aan (wereld)burgerschap op onze school. In de school hangt in iedere klas de FAWAKA cirkel waarop staat aangegeven met een pijl waar die 2 maanden extra aandacht voor is. Door de gehele school (ook bij de peuters) hangen boekenplankjes met daarop boeken die passen bij de verschillende thema's van de Fawaka (wereld)burgerschaps-cirkel, zodat ouders zien wat er allemaal aan bod komt en wat er wordt aangeboden/voorgelezen met de daar bijhorende doelen. Daarbij hangen er ook verwijzingen naar bv het (Wereld)burgerschapsbeleidsplan, het Daltonbeleidsplan, de schoolgids en het schoolplan.

6.3 Toetsing en afsluiting

Op DKC de Ijsbreker doen we dit door;

- In WMK-PO hebben we vragenlijsten voor de kinderen ontwikkeld en deze gaan we vanaf 2024-2025 2 x per jaar afnemen. We zullen na elke meting op het resultaat reflecteren en dit meenemen in onze lessen. We starten in 7 en 8 en kijken daarna of we het kunnen uitbreiden naar 5 en 6. Hierdoor creëren we een valide meting.
- In de portfolio's van de kinderen houden de kinderen zelf hun ontwikkeling bij op het gebied van burgerschapsonderwijs. Ze verzamelen werkjes bij elke 'thema-punt' van de cirkel van Fawaka als bewijs van het geleerde.
- De leerkracht evalueert op de gestelde doelen en activiteiten die hebben plaatsgevonden, die stonden aangegeven op het voorbereidingsformat. Er wordt beschreven hoe de

betrokkenheid was, wat er speelde rondom dit thema in je groep en wat voor emoties er waren bij de kinderen.

- We verzorgen thematisch onderwijs, waarin de (burgerschaps) doelen van bijv. Blink, Let's go en Kwink verweven zitten en met de methode toetsen getoetst worden.
- De kinderen reflecteren 3 x per jaar op de Daltondoelenbladen in hun portfolio. Deze Daltondoelenbladen bevatten burgerschapsdoelen.
- Er hangen werkjes zichtbaar door de school om andere klassen en ouders te laten zien waar we in de klassen mee bezig zijn.
- Indien dit past bij het thema kunnen we ook iets presenteren in de school of aan de ouders.

7 School als oefenplaats

Een school is te zien als de wereld in het klein. Mede daarom is het een gepaste plek om actief met (wereld)burgerschapsvaardigheden te oefenen, om zo succesvol onderdeel uit te kunnen maken van de diverse, globaliserende en democratische samenleving. Dit maakt de school een geschikte, maar ook kwetsbare oefenplaats, die actief bewaakt moet worden.

Om de oefenplaats te bewaken worden aan de ene kant activiteiten geïnitieerd die actief oefenen met (wereld)burgerschapsvaardigheden stimuleren. Aan de andere kant zijn concrete gedragsregels en protocollen opgesteld, zodat alle betrokkenen weten wat er van hen wordt verwacht om een veilige oefenplaats in stand te houden.

7.1 De leerlingenraad

De Leerlingenraad heeft als doel om;

- de betrokkenheid van de leerlingen te vergroten;
- de verantwoordelijkheid voor schoolse zaken te bevorderen;
- de leerlingen laten ondervinden wat realistisch en haalbaar is;
- aan te geven dat leerlingen een eigen stem hebben binnen de school, zodat ze weten dat ze mee tellen;
- de leerlingen spelenderwijs kennis te laten maken met democratische beginselen;
- bevorderen van actief burgerschap.

Zie handboek leerlingenraad

7.2 Anti-pestbeleid

Op basisschool De IJsbreker doen wij er echt alles aan om pesten te voorkomen. En toch steekt er af en toe een pestprobleem de kop op. Hier gaan wij dan ook direct mee aan de slag aan de hand van het ['Pestprotocol'](#) en het document ['Pesten is niet cool'](#).

7.3 Gedragscode ouders

We verwachten van ouders dat zij met respect met de kinderen en de medewerkers van de school omgaan. We verwachten dat de ouders achter de uitgangspunten en doelstellingen van ons onderwijs staan en de regels van de school respecteren. Wij verwachten een voorbeeldrol.

Ook verwachten wij van ouders dat zij betrokken zijn bij hun kind en bij de school en dat zij aanwezig zijn op de 10-minutengesprekken, afgesproken voortgangsgesprekken en - indien van toepassing - op

ouderavonden of voorlichtingsavonden. We gaan ervan uit dat school en ouders zoveel mogelijk samenwerken bij de opvoeding van de kinderen. Als ouders zich zorgen maken of wanneer ouders het gevoel hebben dat de school dingen niet juist doet, rekenen we er op dat ouders dat met ons bespreken. De leerkrachten zijn voor ouders een eerste aanspreekpunt. Ouders kunnen bij hen terecht als ze informatie willen, als ouders zich zorgen maken of als ouders suggesties hebben. Daarnaast kunnen ouders ook altijd terecht bij de directie (directeur en adjunct directeur), de intern begeleiders of de vertrouwenspersonen. Ouders kunnen daarvoor een afspraak maken.

7.4 Schoolregels en conflictbemiddeling

Op onze school hanteren we schoolregels zie de afbeelding. Vanuit deze regels maakt iedere groep de eigen klassenafspraken. Er wordt veel aandacht in elke groep besteed aan de schoolafspraken en regels, het anti-pest beleid en het oefenen van vaardigheden in de sociale omgang met elkaar.

Wij vinden het van groot belang dat iedereen, kinderen en volwassenen, zich veilig kan voelen op DKC De IJsbreker. We werken daarom preventief aan een veilig schoolklimaat waarin iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid heeft. Duidelijkheid en goede communicatie zijn daarbij erg belangrijk. Voor de ouders staan er dan ook op de website protocollen, afspraken en regelingen zoals:

- *de regels en afspraken van de school
- *de omgangscodes ouders
- *(anti) pest protocol
- *protocol schorsen en verwijderen
- *veiligheidsbeleid
- *schoolgids

Wanneer beschouwen we iets als een conflict en hoe gaan we om met conflictsituaties?

Een conflict is een botsing tussen twee waarheden die niet in één verhaal passen. Denk aan een meningsverschil of verschil in waarden en behoeften. Waarin beide partijen blijven vasthouden aan hun eigen verhaal. Een conflict hoeft niet groot te zijn: iemand kan een aanvaring met een ander krijgen omdat die zich niet aan een afspraak houdt. Dat noemen we al een botsing. Een conflict kan ook groter worden als de belangen en behoeften van beide partijen groot zijn en ver uit elkaar liggen. Conflicten zijn altijd relationeel aangezien er altijd interactie is tussen twee of meer mensen. We reageren op elkaar. De manier hoe we op elkaar reageren, bepaalt de "kleur" van het conflict.

De klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school zullen in eerste instantie in goed overleg tussen ouders, leerlingen en directie worden afgehandeld. Indien dat echter niet mogelijk is of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan men een beroep doen op de klachtenregeling. Naast de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de interne contactpersonen op

school is er ook een interne klachtprocedure op bestuursniveau en -mocht dat niet tot een bevredigende afhandeling leiden- dan is er de mogelijkheid van een externe klachtbehandeling bij de Landelijke Klachtencommissie.

8 Zorg voor kwaliteit

8.1 Uitgangspunten

Op onze school streven we ernaar om kwalitatief goed wereldburgerschapsonderwijs te verzorgen. Onze uitgangspunten zijn:

- Ons (wereld)burgerschapsonderwijs voldoet aan wettelijke eisen
- Ons (wereld)burgerschapsonderwijs is doelgericht, samenhangend en herkenbaar
- Ons (wereld)burgerschapsonderwijs sluit aan bij de verwachtingen van de maatschappij, de context van de school en behoeften van de leerlingen
- Ons (wereld)burgerschapsonderwijs sluit aan bij onze visie

8.2 Procesmonitoring & evaluatie

Onder kwaliteitszorg verstaan we het vaststellen en realiseren van onze doelen, het meten of onze doelen in voldoende mate zijn bereikt en tenslotte het borgen of verbeteren van onze kwaliteit. We beschikken over een kwaliteitskaart wereldburgerschap ontwikkelt vanuit onze visie. Daarnaast hebben we dit beleidsplan waarin we uitvoerig onze kwaliteit op (wereld)burgerschap beschrijven.

De kwaliteitskaart en het plan worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig aangepast.

We meten de kwaliteit van ons wereldburgerschapsonderwijs op de volgende wijze:

1. Zelf samengestelde en doelmatige vragenlijst(en) WMK-PO
2. Sociale ontwikkeling leerlingen met LIB SEO
3. Kwaliteitskaart burgerschap
4. Beleidsplan (wereld)burgerschap
5. Ook de ouders zullen wij in onze OT 'onderzoeken vragen stellen inzake ons burgerschapsonderwijs
6. Daltonbeleidsplan
7. Dalton-doelen bladen in de (rap)portfolio's van de kinderen

Op basis van de uitslagen stellen we actiepunten vast. Deze actiepunten worden opgenomen in het jaarplan van de school.

9 Personeelsbeleid

9.1 Werving en selectie

Wereldburgerschap is een wezenlijk onderdeel van ons personeelsbeleid. ASKO is van mening dat onze onderwijsprofessionals de succesfactoren voor de kwaliteit van onze scholen zijn. Eisen vanuit de organisatie zijn dan ook: vakinhoudelijke kennis, empathie en aandacht, organisatietalent, reflectief vermogen en coachende kwaliteiten. Het beleid rondom een evenredige vertegenwoordiging van vrouwen en mannen in de school/ schoolleiding is niet beschreven. De actualiteit is, dat binnen onze ASKO- scholen/ schooldirecties percentueel ruim meer vrouwen benoemd zijn dan mannen.

9.2 Omgang

Typend voor onze school is dat we leren met en van elkaar in professionele leergemeenschappen (leerteams). De leerteams borgen dat de leraren een actieve bijdrage leveren aan de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijskundig beleid en de realisatie van het schoolplan.

9.3 Ontwikkelcyclus

Er wordt ingezet op opleiden en ontwikkelen op alle niveaus in de organisatie en we zorgen voor rijke leeromgevingen. Leerkrachten zijn op DKC de IJsbreker eigenaar van hun eigen leerproces en kunnen dit zelf vormgeven. Elk jaar stelt elke leerkracht een persoonlijke ambitie-set samen, een zogenaamde PAS. Hierin beschrijven teamleden waar zij zich persoonlijk in willen ontwikkelen, deze ontwikkelpunt zijn wel altijd gerelateerd aan het schoolplan en de jaarplannen, waardoor burgerschapsonderwijs ook een onderdeel van de PAS wordt. Als 4^e ambitie mogen teamleden ook een heel eigen persoonlijk doel kiezen. Deze PAS wordt met collega's in de parallel-overleggen besproken en tussendoor 1 x geëvalueerd. Aan het eind van het schooljaar wordt de PAS besproken in het functioneringsgesprek met de adjunct of in het beoordelingsgesprek met de directeur.

Onze gesprekkencyclus bestaat uit klassenbezoeken, flitsbezoeken, EDI-bezoeken en feedbackgesprekken. Wereldburgerschap is een thema bij alle onderdelen van de gesprekkencyclus. De leraren evalueren jaarlijks of ze voldoende in staat zijn om goed wereldburgerschapsonderwijs te verzorgen. Ze stellen –in samenspraak met collega's- actiepunten vast, gericht op het verbeteren van hun lesgeven in wereldburgerschap.

10 Verantwoordelijkheden

Het realiseren van wereldburgerschapsonderwijs vraagt veel van ons team. Een heldere taakverdeling is geboden. Onderstaande tabel geeft een overzicht van wie binnen de organisatie waarvoor verantwoordelijk is. De leergemeenschap is de eindverantwoordelijke voor het activiteitenoverzicht en zorgt ervoor dat activiteiten tijdig en naar behoren worden uitgevoerd.

Wat	Wie	Wanneer
Beleidsplan borgen en aanpassen waar nodig	LG WB + directie	Jaarlijks
Thema voorbereidingsformulieren up to date houden	LG WB + directie waar nodig	Jaarlijks
Thema voorbereidingsformulieren invullen + evalueren	Team	Elke 2 maanden
Kennis en bewustzijn team	LG WB	
Studiemomenten voorbereiden	LG WB	2 x per jaar
Zichtbaarheid in de school up to date	LG WB + directie	
Vragenlijsten LIB SEO	Team en IB	2 x per jaar
Vragenlijsten WMKPO	Team, IB en directie	2 x per jaar
Portfolio aansturing + portfolio-ochtenden	Daltoncoördinatoren	2 x per jaar
Dalton aansturing + Dalton inloopochtenden	Daltoncoördinatoren	2 x per jaar
Invullen Dalton doelenbladen	Leerlingen 3-8	3 x per jaar
Invullen vragenlijsten WMK-PO	Leerlingen bovenbouw	2 x per jaar